

Kis

LART

IRODALMI FOLYÓIRAT

Csillag Tamás

Vékony volt a lány...

Vékony volt a lány, ütött az öröm,
hogya vernek, mégis megköszönöm.
Hiszem, hogy jó vagyok, s talán konok,
jó szeretők, véres cinkosotok.

Megbánni keresztm sohase nőtt
a tömbházak vas-sorfala előtt,
férfiak tömény szeszeit nyeltem,
nem leltem mézet a szerelemben.

Magamat más nők húsában láttam,
kerestem e sehova-tartásban,
forró vágyat hűvös vércörökben.

Én nem lehetek csontig meztelen,
se szentebb-szikárabb, mint a bánat
bennem ül – megül, s felsír utánad.

Móritz Mátyás

A szikes pusztában

Kikre szellemi éj borult

Kit érdekel ma már a költészet titka,
a költőkben lakozó megriadt gyermek;
akiknek dalban mosolyuk igen ritka,
akik bolond szívvel mégis lantot vernek.
De kit érdekel, ha bocsánatot sem nyernek.
Amíg fejük fölött villámok szikráznak,
és meg nem szűnve dühöngve növekszenek;
ők mégis a sorok között kotorásznak,
ha elfáradtak: koporsóba fekszenek.
De kit érdekel a könnybe lábadt szemük.
Ők, kiket szörnyű szorongások gyötörnek,
halva születés volt a világra jöttük;
amíg a tövisek is talpukba törnek,
alattuk kő és az üresség fölöttük.
De kit érdekel lassuló zuhanásuk és röptük.
Még a lyukas szívükön is sebet ütnek,
és ők könnyes és nyitott szemmel aludnak;
kivert kutyaként a küszöbön feküdnének,
mint akikre a kedvesek haragudnak.
De kit érdekel az, akit hálából rúgnak.
Hasonlítanak egy leépuult öreghez,
ki láncait magára hagyottan rázza;
ritkán jutnak el az örökös ölelekhez,
míg gondjuk és fájdalomuk ki van cifrázva.
De kit érdekel, ki úgy él: rothadva, - ázva.
Szívükbe tövist szúrnak, ezret és százat,
kiknek az éhezés a mindennapi kenyerek;
hozzájuk szegődik folyton a gyalázat,
hogy gyúrje össze versüket kapzsi tenyerük.
De kit érdekel, hogy magukból
miért van elégük.
Kit érdekel a versek közül a több remek,
ki olvassa őket a maga tanítása végett;
a költő, aki a sok kintől megremeg,
hogy benned találjon végső menedéket.

De kit érdekel, ki a szikes pusztában
mint a birka béget.
Nincs bátorságuk értelmetlen szavakat szólni,
ha beléjük is csimpaszkodik száz köröm;
és nem is akarja őket senki kárpótolni,
ezen a szélsőséges, – hosszú délkörön.
Mert kit érdekel ez a sok ördögi öröm.

A szelídek szövetsége

*„Boldogok a tiszta szívűek, mert ők
meglátják az Istent.” (Mt. 5,8)*

Boldogok, akik hallhatják bölcsességedet,
akik a házadban dicsérhetnek szüntelen;
Téged, aki leveszi róluk mind a sebet,
akiknek tövis és bogáncskoró nem terem.
Boldogok, akik a Te törvényedben járnak,
akik megőrzik a Te bizonyosságaidat;
akikre nem a sírverembe szállók várnak,
akik mindegyike kutad vizéből ihat.
Boldogok, akiknek Te vagy az élet fája,
akik a Te útjaidat mind-mind megtartják;
akiknek drága lehet előtted halála,
kiket a szívük más Istenekhez nem hajtják.
Boldogok, akik Téged örökségül bírnak,
akik hazugságokat viselnek éretted;
kinek kapui nem gyászolnak és nem sírnak,
Te, aki nagy hatalmat kezedhez vetted.
Boldogok, akiket érted kirekesztenek,
kiket miattad gyaláznak és káromolnak;
akik Téged bolond módra el nem vesztenek,
még ha hajlékaikra kénkövet is szórnak.
Boldogok, akik ha nem is látnak de hisznek,
akik irtalmasságod által túrni tudnak;
akik még sokakat az igazságra visznek,
akiknek lábaik nem a gonoszra futnak.
Boldogok a halottak, akik benned halnak,
akik a fáradságaiktól megnyugosznak;
kik a kezdetektől bizonyosságot akarnak,
és nem adnak igazat soha a gonoszoknak.

Vasi Ferenc Zoltán

A költészet értelme

A költészet által nyer identitást egy nép. A történelmi súlyok aforizmált tudatrétege az irodalom. Lázgörbe – s a lázakat, göböket senki más nem tudja csillapítani, hanem a góc elnevezi magát, s amíg ki nem emészti a kórt, addig küzd, harcol, s harca eredményeként érdemel/szenved. Tehát vajákosság, ám nem sarlatán doktorság: írni.

A „néma” mondás, az értelmes „hallgatás” esélye, hogy eljusson a befogadókhöz, akik még hisznek merni, mernek hinni a könyv erejében. Tudjuk, az esztétikai mérce mindig egyfajta csúszó-ellenállás, egyfajta úsztatott uszály, afféle partra integetés. S egyre többen szeretnének feljutni, kezét rázni. Korszakváltás van. Amikor már a kocsmák szűkös világában is úgy keveredik a beszéd, ahogy a könyvek itt-ott megírták. Épp ezért törekszik előre nyomatékosan az írástudók és írásértők felelőssége. Mert vegyül a magán- és a közügy. Nem új keletű probléma ez, de említést kell tenni erről is. A szellemiség, a kitanultság ébredzik ma Közép-Európában.

A történelem cipel, a politika sodor. S hogy igazabbak legyünk: az irodalom állást foglal – meg mint tanultuk, nevel, gyönyörködtet, és semmiféleképpen nem felejt el „beszélgetni”. Mert ami a test szüksége és ami a lélek szüksége – ugyanegy: az egészséges táplálék.

A költő – akár pontifexnek is hívható, „hídverő”-nek, de nem felszentelt „pap”, annál inkább felövezett arché, konok Orpheus, örök bolyongó, aki kijárja vagy

járja a labirintust, saját „alvilágát”, s a maga gnómikusságán győz, megmenti azokat, akik rábízattak.

Költőnek lenni tehát veszélyes is lehet, s a fogyasztói idealitás egyik lehetséges, ha nem a leleghetségesebb alakvitele: alkotni – írni.

Isten segítsen a rászorultakon; szólj, költő! – tisztán artikulálj, hogy a bábeli adászavarban, műsorhőmpölyben akadjon értő ember, ki lélektől lélekig ---

Üdv (és alternatíva) az Olvasóknak!

*

Vasi Ferenc Zoltán

Enikő-zet

Lepkeláng-szemű szép, TE,
múltadból suttagó,
messzire gyönyörült leánykodás!
Hajnalaid zuhatagában
fűzfaágakban táncoló,
homlokodra éklő
zöldellő égkoszorús!
Nádas-erdő-rét fölé nővő,
mítoszi szelidség! –
őz-riadt jóság!
Légy bátran olyan –
Meváltozhatatlanságom!
Angyalhang
hangvilla-érzékeny
múltamban,
s most – húsz éve már –
más Felesége!
Anyá!
Fennebvalóság! –
én az maradok,
tarisznyában hordott

partról megmaradt
földdarab, fűcsomó!
TEhetetlenre ítelt,
hitvány, múltba néző,
aggasztó árnyalak,
Isten szánalmasa,
gyötrődő költőieskedés,
kit forgósél hevít,
forró fagy lankaszt –
életkedvet játszó
bú-sárga fenyőág!
Jártamban-
(érkezhetlenségemben)
év-emlékezet, éh-fohász!
Életemmel
túlkapott dekadencia,
a sors elodázottja,
Magam.

Alkonyodóban

Csillagocskám, édes szentem,
virágzó és tiszta lelkem –
én nővérem, rózsá-lányka,
sziromhavam! – s Te is árva.

Gyászbársonyos éjszakáknak
hold-övezett derekára
apánk adta, anyánk hordta:
tarsolytartó s tüzes kova.

Istállónknak trágyás széna
s születésünk izzadt lova –
előbbeden csikók vagyunk,
parazsunkból fellángolunk.

Isten szégyenei lettünk,
mert hát arra nevelődtünk,
hant alá rakjuk azokat,
kik minket a fényre toltak.

Nem számít már, nagyon fájjon
ezen a kerek világon –
nekem inkább, Neked jobban
Isten álmunk hogy' almozza.

Napszállat a város felett,
szívünk egén csillag remeg.
Éheztek az égi szalmát,
gyermekjeink szív-hatalmát.

Kolett, Kitti, Szabolcs! – szebben
szól a világegyetemben:
kötelesség – szülők gyásza –
jogos élet könnyforrása.

Így leszünk mi öregebbek,
holdsugaras rejtekekbe'
kenyér, kalács – egyre egyjek:
Istennek szánt eledelnek.

A vér: aranyalma

A fényes Édenből
az anyák álmodják,
a vér: aranyalma –
s testükbe fogadják...

Gyémánt a magja és
selyem édes húsa,
kiáltás ébreszti
eleven valóra.

Az ősök léptétől
népek ismerszenek,
bölcs ösvényeiken
apák nevelődnek.
Isten-kegy minden nép!
S fenn ragyog fejükön
a Kozmosz-korona!
Országalma a vér –
s a nők tudnak róla.

T. Ágoston László

Tapicskoló

Mióta kinevezték Nádházi Zalánt a müncheni székhelyű autóalkatrész gyár sárosfalvai üzemének műszaki csoportvezetőjévé, egyre azon törte a fejét, hogyan emelkedhetne tovább a ranglétrán. Igaz, már az is nagy dolognak számított, hogy a gépészmérnöki diploma megszerzése után két évvel álláshoz jutott a szakmájában. Addig a falugondnok furgonját vezette Sárosegyházán. Az is igaz, hogy gépészmérnöként irányítja a gépkocsi fékrendszerének összeszerelését, de hát a diploma az diploma, az emberei meg értene a munkájukhoz. A középfokú nyelvvizsgát megszerezte, a műszaki rajzot ismeri... A múltkor, amikor ellátogatott hozzájuk az egyik kinti osztályvezető, nagyon jól elbeszélgettek németül. Szinte mindent megértett első szóra, ahogy kimondta. Nagy svihák az a pasas, alig esett szó az autóról, meg a fékrendszeréről. Csak a csajok érdekelték. Azok a gömbölyű seggű, hosszú combú, gyönyörű magyar csajok. A magyar frailenek. Meg a görlok, a kolgörlok... Annyit dumált róluk, hogy a végén már ő is egészen beindult tőle. Csakhogy... Hát először is ez egy német osztályvezető, akit euróban fizetnek. Ő meg egy magyar csoportvezető, aki közel annyit keres forintban. Micsoda különbség... Aztán ez a Hanzi több száz kilométerre van az ő csúnyácska, vastaglábú, de galamblelkű feleségétől. Róla meg mindent tud a munkaerőforrás osztályvezető, a Juci néni, akinek ezt a remek állást is köszönheti. Továbbá akinek az unokahúga a Violácska, aki neki

az olyan félig-meddig menyasszonya. Szóval együtt járnak. Vagy együtt élnek? Végtére is csupán szóhasználat kérdése az egész. Lehet, hogy jövőre már esetleg lakásvásárlási támogatást is tud szerezni a cégtől. No, hát ezek után valahogy ki kellett térni a Hanzi kérése elől, hogy kísérje el őt valami igazi magyaros, jó zaftos kuplerájba. Haver a családorvos, egy hétre kiírta influenzával.

Mondta is neki a bátyja, a Ricsi, aki különben kamionsofőr, hogy „... nagy barom vagy te, öcsi! Ekkora ziccert kihagyni egy szál Violácskáért, ez már több mint bűn. Mondhatni, hiba. Ha az a német gyerek a szárnyai alá vesz, előtted a fél világ. Ha semmi többet nem tesz érted, mint hogy kivisz az anyavállalathoz, mondjuk csoportvezetőnek. Gondolj bele! Tökéletesen megtanulhatod a nyelvet. Te leszel a német cég magyar szakembere, és mondjuk három év múlva visszaküldenek Sárosfalvára igazgatónak. A cég legújabb fejlesztésű kocsjával furikázol. Természetesen szolgálati alapon. Szolgálati villában tolják a segged alá a szolgálati széket, és a pincérnek euróban lököd a borralalót Füreden. Válogathatsz a leggazdagabb német csajok között... De te nem! Te Violácskát akarod szagolgatni Sárosfalván.”

- No jó, de hát mit szólna ehhez Violácska, meg a Juci néni? Tudod, hogy én...

- Nem érdekel. Mondhatnám; leszárom. A Violácska nagyon jól tudja, megnyit ér egy ilyen németországi állás. Ha nagyon akar, akár veled is mehet. Ha meg annyira finnyás, vonuljon kolostorba! A Juci néni meg örüljön, hogy lyuk van a hát-sófélén. Feltehetően annak köszönheti az

állását is.

- Gondolod, hogy ha esetleg legközelebb jön hozzánk ez a kolléga, felajánlhatnám neki a segítségemet? De hát én még sohasé jártam kuplerájban... Abban a vidéki városban, ahová az egyetemre jártam, nem volt olyan. De ha lett volna is, az ösztöndíjból nem futotta rá. Az utcasarkon itt-ott álldogáltak lányok, hívtak is, de nem volt hozzájuk bizodalمام. Aztán, meg tudod, apánk is mindig mondta...

- Apánk, ő sok mindent mondott... Egyszer véletlenül kihallgattam egyik veszekedésüket. Azt mondta neki az anyánk, hogy „ha még egyszer összefekszel azzal az útszéli kurvával, akár haza se gyere, mert kirúglak az ágyamból!”

- Nahát... Én meg azt hittem, úgy élnek, mint a galambok.

- Hát persze, mert te már középiskolás korodban is kollégista voltál.

Néhány hónap múlva Pestre kellett utaznia a cég fővárosi képviselőjéhez. Amint bambán bámult kifelé a villamos ablakán, egy különleges kirakatot pillantott meg pont a megállóval szemben. Pornóújságok heverték benne hanyag eleganciával szétszórva, színes video reklámok, meg a két oldalon egy-egy hatalmas, legalább kétháromszoros léptékű férfi nemi szerv csüngött damilra felfüggesztve. Éppen egy csinos kirakatrendező hölgy igazgatta őket. Az üzlet cégtáblájára az volt kiírva, hogy SZEX SHOP. Mellette egy tejüveg kirakat. Az üvegen és a cégtáblán is az állt, hogy PEEP SHOW. Az elsőt azonnal tudta értelmezni, mert a szex az egyértelmű, a shop meg nyilván vásárlást jelent angolul. A peep show is ismerős, bár ő már középiskolában is németet tanult. A srácok

pip sónak mondták. Már mint az angolok. Belülről még soha nem látott ilyet. No, de hát mire való az idősebb, tapasztalt kollégák? Egyik nap, az ebéd utáni lazítás közben rá is kérdezett a húsz évvel idősebb, már Párizst is megjárt Hegedűs Bélára, aki nem egyszer kisegítette szakmai tanácsaival. Csak úgy lazán, mintha nem is lenne olyan fontos.

- Mondd, Béla bátyám, jártál már szex shopban?

- Hát persze - mondta a másik kéjesen nyújtózva a mennyezet felé. - Még fiatal házasok voltunk az asszonnyal, és Párizsban nyaraltunk. Hoztunk is vagy hat videót. Akkor még újdonság volt az ilyen. Rögtön ki is próbáltunk valamennyi pózt. Eh... Fiatalság bolondság, de jól esett.

- Mást nem vettél?

- Mű füttyire, meg vibrátorra gondolsz? Ameddig az eredeti is működik, minek a mű? Soha se voltam híve az efféle divatnak.

- És a peep show?

- Az meg eleve baromság. Kár kidobni rá a pénzt. Mindent a szemnek, semmit a kéznek. Akkor már a video is többet ér. Főleg ha az asszonnyal együtt nézed.

Ettől Zalán még nem lett sokkal okosabb, de az oldalát majd' kifúrta a kíváncsiság. Elhatározta, hogy ha törik, ha szakad, ő akkor is kipróbálja mindkettőt. Már csak azt kell kitalálni, hogyan szabaduljon meg Violácskától, ha Pestre mennek. Mert mégis csak nagyobb az esély, ha egyedül megy oda egy férfiember...

Az idő és a szerencse egyaránt a kezére játszott. Hűvös szelek fújtak, amikor a vállalatnál meghirdették az egy

hetes budapesti szakmai továbbképzést. Úgy volt, hogy Violácska is felutazik a pesti rokonokhoz, és majd a miting után esténként találkoznak. Igen ám, de jött a hideg szél, megfázott, és az orvos ágyfogságra ítélte.

Zalán már jó előre megszerzett az internetről minden fontosnak tűnő információt. Még a peep show alaprajzát is. Végére is műszaki ember, vérében van a pontosság. Hasonlóképp tervezték ezt az intézményt is, mint hajdan a római színházakat. Középen egy kör alakú színpadon folyik az előadás. Körben nem széksorok vannak, hanem a vécéfülkére emlékeztető egy személyes páholyok. A fajanszot kényelmes plüssfotelok helyettesítik. Szemben egy üveg ablak, azon keresztül látja a vendég a főszereplő hölgyet. A padlón zöld linóleum. A plüssfotelhoz jobban illenék a parketta, vagy a perzsaszőnyeg, de hát a sötétben ennek nincs különösebb jelentősége. Már csak azért sem, mert amint elfoglalja a helyét a vendég, rögtön kialszik a villany. Fontos kellék még a kis ablak alatt elhelyezett persely, ugyanis oda kell bedobni a jegy árát, ha netán úgy megtetszik a műsor, hogy a következő negyed órát is ott akarja tölteni a páciens. A jegy ugyanis csak negyed órára szól.

Mіндеzt tudta, és a fejtágító előadások alatt csak erre gondolt Zalán. És ezzel a felfokozott kíváncsisággal váltotta meg a jegyét az előcsarnokban, ahol már vagy tucatnyi férfi várt a sorára, hogy elfoglalhassa méltó helyét a plüssfotelban. Egy unott, festett arcú, feltűnően rövid szoknyás nő állt az ajtóban, és egy rövid „parancsoljon!”-nal engedte be a láthatóan türelmetlen férfiakat.

Végre mögötte is becsukódott a fülke ajtaja és megnyílt a mennyeország kapuja. A nő, aki a lassan körbe forgó pódiumon széles üzleti mosollyal vetkőzött, valóban gyönyörű volt. Hatalmas, kerek mellei kéjesen ringtak a keskeny csípő fölött. Az arca is kerek, hosszú, fekete haja a derekát verdeste, és olyan kéjes mosollyal görgette le a hosszú, kerek combjáról a kígyómintás harisnyát, hogy a szomszédos fülkében felnyögött a delikvens. Csak annyit mondott: „Jolán, te édes, beléd dögölök!” És áthallatszott, amint hosszan csókolgatja az üveget.

A másik oldalról halk súrlódás nesze hallatszott, majd ő is megszólalt halk, rekedtes hangon: „emeld meg még egy kicsit a lábadat! Dobj le azt a rohadt bugyit! No, látod, édes, így már nekem is jó.”

Először zavarta a fiút a szomszédok mősora, de aztán már csak a nő mindent megmutató, mindent felajánló odaadására figyelt. Érezte, hogy felugrik a vérnyomása, és az ereiben szinte zúgva száguld a vér. Zúg a füle, lángol a feje, a szeme majd kiugrik, és mindent fölperzsel ez a forróság... Szorítani kezdte a nadrág. Kigombolta, lejjebb eresztette. Aztán az alsót is. Végül ő is odahajolt az üveghez és halkán rálehelte: „imádlak, te rossz kurva...”

Közben a feje fölött megszólalt a hangszóró.

- Uraim, még másfél perc, és vége a műsornak. Aki a következőre is maradni szeretne, dobja be a részvételi díjat a perselybe!

Zalán kotorászni kezdett a zsebében, de nem emlékezett rá, hová tette az aprót. Igen, két darab kétszáz forintos érmét kell bedobni, és akkor nem gyullad ki a villany.

De hol a francban lehet az a pénz?
Direkt előkészítette, hogy ha netán annyira megtetszene a dolog, hogy ismételni szeretne... Pedig direkt előkészítette! A jobb zsebben nincs. A balban sincs. A bal nadrágzsebben talált egy kétszázast. A francba! Hát nem elejti még ezt is?... Koppan a linóleumon. Mindegy, majd fölveszi. Újra átkutatja az összes zsebét. Na végre, megvan. Bedobja, de ez még csak egy. Meg kell keresni a linóleumon a másikat. Ebben a sötétben nem is olyan egyszerű dolog. Ó, a szentségit! Mibe tenyerelt? Nyúlós, ragacsos trutyi... Csak nem? Hú, de gusztustalan... Az előző vendégek terméke. Úgy tapicskol benne, mint szaró galamb az ocsús lábosban... De hol a pénz? Na végre! Megvan. Remegő kézzel próbálja bedobni, de hol az az árkozott persely? A rohadt életbe! Kigyulladt a villany. Az ajtóban ott áll az a festett mosolyú, feltűnően rövid szoknyás nő, aki beengedi a közönséget. Unott képpel áll ott, rezdületlenül, és csak annyit mond:

- Uram, ön is vegye föl a nadrágját!

- Igen, de én még maradnék, ha lehet? és zavartan felmutatja a pénzt. A tenyere tele undorító, lucskos trutyival. Kínjában felnevet. - Jó, értem én, megyek - és magára rángatja a nadrágot. Közben a nőre néz és megkérdezi:

- Maga is szokott itt vetkőzni?

A nő fintorogva fordul el tőle és a fejét csóválja.

- Én, ezeknek? Soha. Lesülne a pofámról a bőr... - aztán még halkán hozzát teszi.
- ...hogy micsoda emberek vannak...

Halász Imre

Dal

*Székely Mihály-díjas barátomnak,
Somogyi Gyurinak*

Mennyi sírig tartó szerelem!
Mennyi halálig tartó barátság!
- mennyi mindent is szerettünk volna.

Lassan száll a füst:
szél égeti az utak porát.
Akárhova nyúlok: homokot kotor az ujjam.
Akárhova nézek: ballag a világ,
megy a betonúton,
biciklit tol
vagy teli batyuval
húz egy iszonyúan nagy
üres kiskocsit -
Vagy még indián tolldíszsel

rohan le a dombról -

Vagy a dombokat hordják már

súlyos dömperek -

Megy e bolydult bolygó feltartóztathatatlan,
betemeti az ismerős utakat maga után vagy
házakat húz rájuk
vagy beveti csalánnal.

Mindenképpen csalunk!

A régi barátok arcát
egész városrész takarja.

Bár még nem tükörben,
nem is az ágyban,
a fiatal lányok suhanó szemében
tovább öregszünk.

(1984)

Fedák Anita

A babázó bábozó

Otthonát szerette műhelyként definiálni. Az oda belépő idegennek az az érzése támadt, mintha a kis művészi alkotások gazdája napon-ta „játssza velük”. Ez így is volt. Egy-egy fáradt napja után, Olga levette a konok igazgató és lusta kolléga figuráit, odaültette a konyhaasztal székére és kiadta rájuk minden dühét, amit a való életben sajnos nem tehetett meg. Szerencséjére a babák nem tudtak visszavágni, így a nőnek maradt az elégtétel, hogy „akkor most jól kiosztotta a főnökét és a szemtelen kolléganőjét is”. Azonban a rejtély, ami körülvette valójában a babáit, az Olga titka maradt. Pontosabban a talány csak addig a pillanatilag volt misztérium, míg egy magas, elegáns férfi át nem lépte a nő küszöbét.

A gnómra az ungvári Korzón sétálva az egyik kirakatban figyelt fel a férfi. Magában csak szatócsboltnak elkeresztelt üzletben az óriásgombolyagok mögül egy kedves, játékos figura mosolygott rá. Valami furcsa volt ebben a kissé torzra sikerült toprongyos babában. Valami élő. Nem a pillantása, de még a mosolyra húzódó szája, s a mimikája sem ragadta meg annyira a figyelmét. Inkább a kezével tett apró mozdulatban volt valami egészen „emberi”.

- Elnézést, eladó az a baba a kirakatban? - tette fel a kérdést a kilépő idős hölgynek, aki egy seprűvel a kezében próbálta ide-oda seperni a bejárati lábtörőlőről az odatapadt sármaradványokat. Az eladónő a kirakati üvegre mutató keze irányát és pillantásának követését próbálta

elkapni.

- De furcsa. Ott a sok gyönyörű kelme, és magát meg a bábu érdekli? Egyébként ön a második ember, aki meg akarja venni ma azt a bohócot - fejét csóválva nézett rá méltatlankodva a nő. - Sajnálom, nem eladó. Ő a kabalánk. Amióta kitettük az áruk közé, a bevételünk a duplájára nőtt. Szinte vonzza a vásárlókat. Pedig Olgának olyan idétlenre sikerült most.

- Olga a készítője? - kutakodott tovább a baba „származását” kiderítendően.

- Netán azt is meg tudná mondani, hol találom?

- Hogyne. Olga Faber a neve. A helyi rádió és televízió dekorátőre. A bábszínház „színészeinek” megálmódója, ahogy emlegetni szokta magát. De mellékkeresetként szívesen vállal ilyesmit is: kirakatbabákat készít. Sőt, ha jó kedvében találja, még magát is megfigurázza.

Utóbbi mondata kicsit sejtelemesen, ugyanakkor ironikusan hangzott, így a férfi nem is tudta hirtelen hová tegye az egyéniségére szabott értelmező kézi szótárában. Megköszönve a kapott információt még egy utolsó pillantást vetett a kirakatra. Hirtelen olyan érzése támadt, hogy a bábu arca és kézmozdulata annyira harmóniában van, hogy a körülötte lévő portékák szinte kelletik magukat: vegyél meg, neked én kellek! Ennyi lenne a titok? Nem, gondolta. Ennek utána kell járnia. Végül is újságíró, talán jó tárca is lehet belőle a hétvégi irodalmi oldalon. De hol keresse a nőt? A színházban vagy valamelyik stúdióban?

Olga egy fiatalkori baklövése miatt soha nem élhette át az anyaság érzését. Talán ezért is döntött úgy, hogy a képző-

művészeti akadémia befejezése után egy bábszínészi kurzust is elvégez. Iserőse szolt, hogy egy kisvárosban díszlettervezői állást hirdetnek a helyi báb-színházban. Nevét megváltoztatta és azonnal kapott a lehetőségen. Távol a múlttól elfelejti majd elveszített gyermekének fájdalmas emlékeit. És éli majd a magányos nők színtelen életét.

Olga nem szerette, ha a keze alól kikerült babákat játékszerként kezelik. A figurák nagy részét tulajdonképpen nem gyerekeknek készítette. Pontosabban: vannak nekik szánt darabok is, de a többség valamiért más, inkább komoly felnőtteknek való...

Otthonát szerette műhelyként definiálni. Az oda belépő idegennek az az érzése támadt, mintha a kis művészi alkotások gazdája naponta „játszana velük”. Ez így is volt. Egy-egy fáradt napja után, Olga levette a konok igazgató és lusta kolléga figuráit, odaültette a konyhasztal székére és kiadta rájuk minden dühét, amit a való életben sajnos nem tehetett meg. Szerencséjére a babák nem tudtak visszavágni, így a nőnek maradt az elégtétel, hogy „akkor most jól kiosztotta a főnökét és a szemtelen kolléganőjét is”. Azonban a rejtély, ami körülvette valójában a babáit, az Olga titka maradt. Pontosabban a talány csak addig a pillanatig volt misztérium, míg egy magas, elegáns férfi át nem lépte a nő küszöbét. Zsurnaliszta az egyik helyi lapnál, így mutatkozott be. Interjút akar készíteni vele, a különleges művésszel. Ezt mondta. Olga nem kérdezett. Ráhagyta. Behívta a nappaliba a férfit, és hellyel kínálta.

- Embertípusokat is megmintáz? - tette

fel az első kérdést, amiből nem derült ki, hogy ez már a riporthoz tartozik, vagy csak a pusztá emberi kíváncsiság hozta ki belőle.

- Kedvenc témám a történelmi és irodalmi személyiségek megformálása - válaszolta Olga. Ha már így belevág a közepébe, ő is mellőzheti az udvarias bevezetőket. Meg sem fordulva, hirtelen felnyúlt a jobboldali szekrény polcára. A férfi a kézmozdulatát követte. XIV. Lajos parádézott ott Napóleon és I. Péter mellett. A nő azonban egy köztük szerényen meglapuló, kopaszodó, kistermetű férfibabát vett le.

- Felismeri? Nem? Pedig jelentős szerepe volt a magyar történelemben. Konkrétan az ungvári vár történetében. Ő az utolsó Drugeth gróf. 1689. május 26-án 38 éves korában, számtalan palotáinak egyikében, a Báthory Erzsébetről elhíresült csejtei várban, teljesen váratlanul meghalt Drugeth Vendel gróf, címzetes ungi főispán. És vele a Drugeth család közel ötszáz éves családfája férfiágon teljesen kihalt. A források szerint megmérgezték. Mikor a róla készült bábút formáztam, azt próbáltam az arcán megörökíteni, hogy átérezte-e a felelősséget, hogy nem nemzett utódot. Hogy bármikor bekövetkezhet halálával egy történelmi magyar család halálra lett ítélve - a lámpafény felé tartva a figurát kissé igazított az akkori kornak megfelelő ruházatán.

- Bevallom, a könyvekből ismert személyek babaként másként hatnak rám - folytatta Olga, és a férfi barna szemei közé fúrta fürkész tekintetét. Folytatva a hangos töprengést a jóképű beszélgetőtársa szemébe nézett, és az sem kerülte el a

figyelmét, hogy míg beszélt, a férfi minden apró pillarezdülésnél sóhajtott egy aprót. – Azért, mert amikor az arcukat készítem, elsősorban arra törekszem, hogy egy-egy jellegzetes kifejezést is kiemeljek a személyiségükből. Ez itt a gögös uralkodó, a felfuvalkodott és úrhatnám városi polgár, a pöffeszkedő török szultán, a szemérmetlen párizsi kurtizán... – és sorba mutatja a polcokon a babákat. – Ez a dölyfös, ez a pökhendi, ez a becstelen, ez az önhitt, ez az önelégült, ez a kevély, ez a hiú A kis hercegből. Általában könnyen megválok egy-egy művevtől, de volt olyan is, amely készítés közben nagyon a szívemhez nőtt. Ez a középkorban élt orosz gróf figurája, tőle eddig még nem tudtam megválni. Milyen furcsa, mintha hasonlítana egy picit magára – a hirtelen feltörő apró kis kacagása szinte körbefonta és beragyogta a polcokon gunnyasztó sok élettelen bábút. Az idegen nem sejtette, hogy a baba szorosán köthető Olga múltjához. Az akadémián az a moszkvai magas orosz volt a nagy szerelem. És ez a baba, ha már szimbolikusan is, Olga gyermeke volt. Az eltitkolt gyermeke, aki soha nem élvezhette az igazi anyaság melegét, hiszen Olga döntése után... meg kellett halnia.

– Minden kornak megvolt és megvan a jellegzetes figurája. Akinek emberi tartása, becsülete, hazájához való hűsége példakép maradt az utókornak. Vagy mindezeknek a hiányában vált az utókor számára halhatatlanná. De miért? Én, ezeket az emberi értékeket akartam megformálni: ha úgy tetszik a babákban „életre” kelteni – folytatta a nő, immár komolyan, miközben egy szép arcú parasztlány ruháját simította

végig. A férfi azonnal felismerte a vonásokból, mennyire hasonlít készítőjére, az „anyjára”.

Utóbbi mozdulata közben Olga elárulta a férfinak, hogy ő egyben fodrász, varrónő, csizmadia és masamód is. Minden általa készített figura öltözékét egyedül tervezi és készíti. Egy baba megformálása általában napokig is eltarthat, magyarázza.

A megfelelő ruhák megvarrása a munkaigényesebb, teszi hozzá.

– Előfordult, hogy az egyik kosztümfelsőmet áldoztam fel a babaruha miatt, de az ilyesmi számomra soha nem okozott gondot. A figura jelleméhez éppen az a szín és anyag illet, nekem meg lett egy új mellényem – mosolyodik el.

A férfi azonban nem tud ezen nevetni. Inkább megkérdezi, hogy valójában baba- vagy bábkészítőnek vallja-e magát. Olga elárulja: mindkettőnek. A bábszínházba kerülő alakok valóban egy-egy színdarab szereplői, és azokat a gyerekeknek szánja. A reklám-cégek és kereskedelmi egységek felkérésére alkotott kirakati babák zöme a felnőtteknek készül, azok nem játékszerek. És kinek szánja a Stuart Máriát, a Nagy Katalin cárnőt és a Zrinyi Ilonát ábrázoló babákat, furdalja az újságíró a kíváncsiság. Ezek többsége egyéni megrendelés, kapja a választ. A legújabb divatos huncutság az orosz, jobbára moszkvai újjagdagok körében, hogy baba, illetve bábú formájában egy-egy történelmi személyiség figuráját szeretnék látni a házukban. De a rokonok, barátok vagy kollégák azzal is meglephetnek valakit, hogy egy rettegett kalóz, Madame de Pompadour, netán egy nürnbergi mesterdalnok másával állítanak be – hangzik a még mindig sejtelmes

felelet Olgától. Majd folytatja:

- Senki sem meri megmondani a másíknak nyíltan, hogy milyen hazug, önző, hűtlen vagy becsstelen ember. Vagy mennyire bátor, önzetlen, segítőkész és empatikus, hiszen azt különbözően értékelheti a másík fél. De egy történelmi figura bábuájába bújtatva az illető jellemét, sok minden átértékelhető. Ha Nagy Péter cár arcvonásaiban magát ismeri fel, kit érdekel, hogy zsarnok és kegyetlen uralkodó volt. Ha azonban kicsit jobban odafigyelne, mást is meglátna a baba arcán, a tartásán, a beállított mozdulatán.

Ekkor ugrott be a férfinék, hogy mi valójában a titok, ami körüllegi a bábkészítő babáit. Hirtelen bevillant a kirakati gnóm figurája. Így rá is kérdezett:

- Olga, maga olyan babát is készít, ami a ma élő emberek belső értékeit hordozza magán? Engem, például kinek a figurájába bújtatna a mostani beszélgetésünk után?

Olga válasza csak egy sejtelmes mosoly volt és szótlánul odanyújtotta a férfinak a hosszú ideig féltett orosz gróf bábuját.

- Tudja, van egy lányom. Egyedül nevelem már 10 éve, mióta az édesanyja meghalt - mondta váratlanul a férfi. - Gondolja, hogy örülne egy fiúbabának?

- Nem tudom, de ha gondolja, akkor készíték majd neki sok szép különleges babát - mondta Olga, és amit már évek óta nem tett: elpirult.

Amikor az újságíró hazafelé tartott zsebében a különös bábuval, a gondolatok egymás után cikáztak a fejében. De azt már biztosan tudta, hogy Olga személyében megtalálta végre azt a nőt, akit immár tíz éve keresett édesanyjának. Boglárkának. Az ő babájának. A kislányának.

Olga a férfi távozása után érezte: az a hön féltett, évekig őrizgetett bábu azt az embert, hozta el neki, akire most már nyugodtan az egész életét rábízhatja. A baba, amit a férfi elvitt hamarosan újra visszakérült hozzá. És a hön megálmódott családot is hozta magával...

Szántó Ilona

Előszó

Lelkem mélyhegedű
Oly gyönyörűn keserű
Ujjamon fut a nap
Hallani merre szalad

Nélküled

Csak csend és sötét
Hova lett a fény
Csak sötét és csend
Fájnak az ünnepek

S. Miklóshoz

Aranyozd be az alkonyom:
legyen narancssárga fény,
ha majd zuhanok,
a fekete alagútban
ne legyen előttem sötét.

Eliza Beth

Hajnali fohász

Hallgatom a halk csengettyűszót a buszmegállóban, és töröm a fejem... mi a csuda szól itt? Valaki kiakasztott egy szélcsengőt? Ide? Aztán rájövök. A vak fiú van itt, csendes, szelíd német juhászával. A vakvezető nyakában csilingel a figyelmeztetés. Láttam már őket máskor is, tudom, hogy a kutya mindig az első üléshez vezeti a gazdáját, ő meg lefekszik a cipőorra elé. Lábai kinyújtja előre, és ha az újabb felszállók figyelmetlenségéből rálépnek, méltatlankodó hangok nélkül visszahúzza.

Nézem a fiú sötét szemüvegét, lágyan ringatózó felsőtestét. A vak emberek sajátossága, hogy valami, csak általuk hallható belső hangra mozognak. Ütemesen hajlongnak előre-hátra, aprókat, finoman. Sosem értettem, miért?

Gyerekkoromban gyakran játszottunk olyat, hogy bekötöttük a szemünket, és csak a többi érzékszervünkre hagyatkoztunk. Emlékszem, jókat kacagtunk, mire sikerült kitalálni, mit adtak a kezünkbe a többiek. Megfosztva, ha önként is, a legfontosabb ingertől, a látnivalótól. Igazi gyerekként, akinek még mulatság az élet, tapogattam, amit a markomba nyomtak, hogy rájőjjenek, mi az? Ha ismeretlen volt a formája, nagyon hamar visszaváltoztam kisdeddé, aki mindent a szájába vesz. Hozzányomtam az orrom, megszagláztam, nyalogattam, ízlelgettem, rágcáltam, kemény, vagy puha vajon? Aztán bőszen köpködtem, ha valami rágható, de borzalmas ízű volt. Jó móka volt! Akkor még nem fogtam fel, mennyire kiszolgáltatott-

nak érezheti magát egy nem látó ember.

Hajnali öt órára járt az idő. Munkába mentem, mint máskor is. A sötét utcán senki nem törődött azzal, hogy becsuktam a szemem. Ha látták is, azt hihették, álmos vagyok. Hogy szundítok még egyet, állva, a buszváró oszlopának dőlve.

Pedig nem aludtam. Próbáltam a vak fiú szemével látni. Füleltem. Szimatoltam. Tudtam, hogy van még pár perc a járat érkezéséig, hát erőt vettem magamon, és nem nyitottam ki a szemem, bár nyílt volna magától, önkéntelenül... de nem hagytam. Figyeltem. Szinte éreztem, ahogy a füleim átveszik az irányítást... kezdtem olyan hangokat is meghallani, amiket azelőtt soha. Először a vér zúgását az ereimben. Kicsit idegesített is, hogy szinte számolni kényszerít, vajon mennyi a pulzusom? Gyors, vagy lassú? Talán épp jó?

Aztán jött a többi hang. Feltűnt, hogy a hátam mögött álló férfi asztmatikusan hörög, bár igyekszik csendesen tenni. Messzebből szapora cipőkopogás, valószínűleg későn indult el a tulajdonosa, és még szeretné elérni a buszt. Aprókat lép, sokat, és gyorsan, tehát nő az illető. Egy férfi ennél jóval határozottabb léptekkel jár.

Lágy szellő támadt. Még nem éreztem a bőrömön, csak a falevelek finom surrogását hallottam. Szinte dallamosan csilingeltek, a szél tehetetlen játékaiként. Összesimultak, szétváltak, és újra... néha csak alig érintve a másikat, olykor szorosan egymáshoz bújva... mint egymást elhagyni nem tudó szerelmesek. És máris hűvös borzongás futott végig az arcomon.

De a szellő mást is hozott. Illatot, valami leheletfinom parfümét, ami nem az enyém volt. Azt ismertem, de ezt nem. Kicsit balra fordítottam a fejem, és beleszimatoltam a levegőbe. Semmi. Jobbra? Igen, innen jön! De kár volt akkorát szippantanom! Fanyar füst szállt az orromba. Én nem dohányzom, és a cigaretta eltéveszthetetlen szagát büdösnek találom. Valaki kihasználta az utolsó másodperceket is, hogy bekátrányozza a tüdejét. Sajnos ez is jobbról jött!

Visszafordítottam az orromat, bal kéz felől megérkezett a szaporaléptű nősze-mély. Hangos magyarázkodásba kezdett a barátnőjének, miért késett. Az eddigi viszonylagos csendet összetörte kellemetlen hangja. Kizártam a tudatomból, és inkább a hátam mögött álló sugdolózásra figyeltem.

- ...és akkor azt mondta, hogy ha nem teszem meg neki, keres mást, de ne őt szidjam, hogy tönkremegy a kapcsolatunk, nem az ő hibája, hogy másnál kell keresnie a kielégülést... – Halk motorzúgás nyomta el a máskor meg sem hallott erősségű hangot, zárt szemhéjamon keresztül is szemembe vágott a busz fényszórója. Aztán éles csikorgással elhaladt előttem a világosság, újra sötét lett a belső vetítőtá-szon... megállt a busz. Szinte láttam, ahogy az emberek a kinyíló ajtó felé tülekednek... Pedig még mindig csukva volt a szemem.

Én is előre léptem, mentem a fülem diktálta irányba, de ennél többet nem mertem. Nem mertem felszállni a buszra, látás nélkül, tapogatva... még hallottam, ahogy valaki megjegyezte: Nézd, az meg elaludt állva! – aztán kinyitottam a sze-

meimet, és ott álltam, arccal a busz oldalá-nak fordulva. Ha lépek még egyet, felkenődök! Az a harminc centi, amennyi-vel jobbra voltam az ajtótól, épp elég lett volna ahhoz, hogy megtántorodva a busz elé essek.

Gyorsan korrigáltam a hibát, felszálltam, átléptem a kutya kinyújtott lábát, és magamban hálát adtam, amiért látok!

Kun Tibor

Igazgyöngy

Finoman feküdj
Bele a csendbe
Hunyd le szép
Szemed és álmodd
Azt, hogy Te vagy
A világ közepe, mint
Tenger legmélyén az
Igazgyöngy a kagyló
Belsejében

Voltam és leszek

Voltam csillag, aki
Lezuhant az égről
Kioltott fényemen
Mindig csak neveltél

És leszek majd a nap
Az óra
A perc
Leszek mindaz, amit
Holnapra már
Elfeledsz

Móritz Mátyás

Harminc évesen...

Húgom harmincadik születésnapjára

Az ember szorítást érez szíve táján,
mint egy rab a vasrácsos ablakok megett;
felitatja baját a túnt ifjúságán,
amelyet úgy lát, akárcsak egy gyöngy eget.

Mint medrében a víz, szíve úgy háborog,
amelyből feltör egy-egy tiszta gondolat;
a tavasz örömei, a téli bánatok,
és felidézi az örök ábrándokat.

Lehazudná arcáról a vénítő redőket,
hiszen a homlokán sok év rovása van;
ki volt, aki nem felejtette rávésni őket,
hogy azt higgye: királysága vérző arany.

Nem egy emlék és név eseng a szívében,
holdas és hús álmai ölébe fekszik;
feldereng benne a sok kedves éden,
és az évek menetelő regimentje.

Mint akire rózsa hullna és csillag szállna,
szíve mégis ezer tavasszal van tele;
mert őrködik felette a Patrónája,
vele van, mint a múlt csaták emlékjele.

Az ember néha csak magát ostorozza,
úgy éri magát, mint egy szétroncsolt titán;
úgy tekint magára, mint hitvány gonoszra,
mint aki túl van már az Óperencián.

Melléből robajként száll fel a sóhaja,
elsíratva annyi izzó, édes órát;
fellelhető ilyenkor benne minden baja,
míg összeférceli tépett lobogóját.

Elmúltak az évek szelíden, mint egy álom,
lelkére a remény terít fehér kendőt;
mellette virraszt a szürke éjszakákon,
hogy vele köszöntse a boldogabb jövőndőt.

Mert az álmai közeli és nagyok,
és a szíve nem rozsdállik, nem is mállik;
büszkén tekintenek le rá a csillagok,
és a bánata lassan emlékké válik.

Lelkét hímezi versébe álmodozva,
hogy nem látja senki darvadozva, – árván;
a szíve csupa-csupa keleti pompa,
így ámul az élet örök egy csodáján.

Félre hát mély csönd,
– félre hát csöndes panasz,
és a felhőtlen éj boruljon föléje;
kinek a szíve egy örök-örök kamasz,
mosolyogjon csak a szép szemek kökénye.

Verset ácsoltam neked, mint tetőt az ács,
hogy az emlékek gyászszorát elfelejtsed;
legyen szívárványszínű rajtad a palást,
és az élettáncod hahotázva lejtsed.

Hadd szenteljem meg én ajkadon a mosolyt,
hogy ne legyen válladon nagy kereszt az élet;
rád terítem az örömet, e ritka lobogót,
aki fölött még a nagy Úr sem ítéltet.

Szép Húgom! Szívedben elszárad a gyász,
és a költő verset ír nevedet áldva;
mert tudja jól, hogy létezik föltámadás,
mely vigaszt hoz lelked arany zsámolyára.

*

Németh Erzsébet

Titeket álmodlak

Foszlik az anyag...
mit föld fölötti kezek,
lények lényei
álmodtak nekem,
életszálakból,
varázsimából,
színeken túli
árnyalatindák
cirógatásából,
és nevezhetetlen
erők irgalma,
ragyogó nevetések
fénye bújt ki
bimbózó arcomra:
az égre -

Foszlik az anyag...
sistergő jajok,
meghőkölt álmok
halk suttogása.
(Lehetőségem
társalog magával).
Árnyékká rettenő idő,
késő korokra
kitárt karok,
- miután mindenki voltam -
titeket álmodlak meg,
s elfoszlott életem
rátok hagyom!

Májusi dal

Micsoda színek,
érzelmek, álmok
feszülnek
szívem falának,

micsoda forró,
lázadó erők
ébrednek szemedben,
melyekről úgy érzem:
reám találnak.
Micsoda érintés,
ósi varázslat
ujjaid hegyén
a mámor!
Milyen rabságba
készülsz falazni,
és mennyi időre
csillagcsókokkal szádon?

Háladal

Ütünk...
Szemközt egymással,
szemben az árral,
arcunkba csapó
hullámok tükrében
ezernyi ránc van,
világnyi félelem,
embernyi remény -
Jó ez a közös sóhajlás,
eljutni egymásig
mielőtt a Nap leér.

Csak

Csak hang vagyok,
csak szó vagyok,
patakon elfutó
villanó habok.

Fényre se forduló
árnyékom zápora
veri az arcod -
nem akarod:
mégis oda tartod.

Magyari Barna

Mágiád rám kiált

párolva szíved
édenszesz-liget
részegít le engem
akár egy vadkan
nagy bódulatban
virágaid eszem
de ez csak álom
bárhogy is rágom
szó-maszatos kezem

orgazmus helyett
az éjjel mellett
stresszekkel megyünk el
bérelünk szépet
a szív is éget
vívódva eszünkkel
jajok harapnak
s a sorsalanynak
pár kérdést teszünk fel

járva magamba'
a csend dallama
smirgliként simogat
szól a perc nesze
s a hiány keze
kalapál kínokat
érezem mágiád
amely rám kiált
ne félj ha író vagy

Lukács Mária

Fénykép

Már kivettem részemem a jóból,
fél lábbal is viselem, mi maradt:
méregtelenítesem kárpótol.
Megtart még, mint a lázas jelen,
lengedez, mint rúdon a zászló;
felírtam rá, kedves, a neved
emlékül, szélbe kiáltottalak...
tudom nem hallottad meg.

Kifosztott lett a madár.
Holnap szárnyaszegetten ébred,
szava megtörik, kicsi lélek,
lábán viszi gyenge testét,
de a sziget marad – fénykép,
nem kellenek már oda hidak,
nem lesz omladék – nincs teher,
csak gondoldj oda, hol szabad
útját járja a csoda. Vég. Állomás –
Tüskevár. Nincs több vonat.

Novák Noémi

antikvár

adok friss vért, adok lázat
kóbor macskáknak
alig használt májat

kivizelt kőnek aranyszelencét
hajamat a szélnek
fáradtsággnak estét

gyufafejet száraz betonra
úgy vedd el, ha semmi
úgy vedd el, ha semmi
mintha minden volna

Csillag Tamás

Sehol se jó

Őrjöngve élni akarok! Szorít az ingem, szorítanak a megszokott utak. Karcсібá szerint kortünet, szerintem középszér. Viccesebben középszár, Karcсібá szereti az idétlen vicceket. Illendőségéből meghallgatom, de csak röviden, néha iszunk valamit, olyankor régi gólokról mesél, a feleségéről, a lányáról. Néha azt hiszem, a leggonoszabb merénylet, hogy élünk.

Karcсібá szerint az emlékek ólomkatonák, min az öregkor lánctalpas tankjai tipornak. Ott volt, amikor jöttek az oroszok... Integtetett nekik, amikor mentek. Részegen néha eléneikli a viszlát ivánt. Sosem mosolygok. Zsebében kopott, barna tárca, az ötszázások mellett megsárgult fotó: csodaszép fiatal nő. Mútermi kép, a mosoly mégsem megrendezett, a lakótelepi krisztusok Máriáját képzelném ilyen egyszerűnek, tisztának. Karcсібá sír, elvitte a rák. A feleségét baleset, még a rendszerváltás előtt. Axióma, hogy meghalni mind egyedül megyünk, minek ragozni.

Kérek neki egy deci vegyest, kicsit később abba hagyja a sírást. Két decivel később elmeséli, hogyan kell torzsában mezítláb focizni, és azt, milyen a tökéletes szabadrúgás: be van rúgva. Ezen mosolyog, párhuzamot von, majd felhajtja a poharat. Úgy teszek, mintha nem ezredszer hallanám ezt az életigazságot, én is mosolygok. Szeretem az öreget, jó ember, bármit is jelentsen ez a két szó. Inkább semmit. Indulnék, de marasztal még egy sörre. Karcсібá most mérges, azt mondja, életünk végéig másszuk a körutak meleg

nyakát, mint a tetvek. Azt hiszem, a nyolcas telepen mindenki költő egy picit. A sör olcsó és keserű. Megköszönöm.

Tízévesen kempinggel jártam sörért. Régi, fekete műbőr szatyorba rakták nekem a barna üvegeket, elvitelre. A kocsmában mindenki ismerte a fekete szatyrot, a barna üvegeket és az égőszemű kempinges fiút. Üvegcsörgés. A kormányra tekert fekete szatyorban összekoccanó üvegek. Elviselhetetlenül hangosak. Mindenki néz. A kempinget egyre nehezebb hajtani, a kövesút diletációi egyre gyorsabban kergetik egymást. Fékezek: egy üveg eltört, és sörszagú lett a nyár. Apa kiabál, s később visszaküld még négy üvegért. Egyet sem török össze, ügyes vagyok.

Aztán eltelik tizenöt év. Felmelegedett a söröm. Vágyom valahova, talán haza. Sehol se jó.

Csillag Tamás

Kevésbé

Több szó esik a pénzről, ki mennyit keres, kevésbé vág fejbe az egydeci vegyes, engem nem érdekel, hogy ki kivel dugott, régóta csak írni, vagy már azt se tudok,

nekem nincs maradásom se itt, se másutt, élni szeretnék! de minden olyan fásult, megvadult darázsrajsz zsiszeg, zsong a fejben, öröömöm agyérgörccs a homloklebenyben,

én az utcára tanulni, győzni jöttem, s most napos zömleként morzsálódok sokra, pőrén fulladok a panelalkonyokba,

kohéziót keresek varázsban, nőben, leltárba venni, hány délibábom maradt: folt van a szívemen, s folt van a hón alatt.

Lelkes Miklós

A Keresztre feszített Erdő

(*Nikolits Árpádnak*)

A cím Tiéd, – és a műalkotás is:
kis ág, keresztén, amit Tőled kaptam.
Ha nem haragszol: e jelképes Erdőt
tovább viszem, szívkereszt-gondolatban.
Sok erdőt láttam: ébredező erdőt, –
ködből kibújik, és álmosan ásít,
s erdőt, amelynek lombkoronás lelkén,
csendjén, arany tűz itt-ott kivirágzik.
Láttam erdőt alkonyban elmerülni.
Hallgatott, – de a vörös rézszín zengett,
s hulló hangcseppek estét váró fák közt
átcsillogtattak égő égszerelmet.

Képzletben, gyönyörű fájdalommal
megjelenik az erdő: az a másik,
és nagy szellemkéz meg-megsimogatja
a Szépséghez hű csillagéjszakáit.

Mai erdő? Gonosz varázs a léptünk
után kémlel benne. Elzárt a Messze,
s vigyorgó ördög, fején glóriával,
rá-ráköp egy-egy sötétlő keresztre.
Mindenki fél. Álarcban, nick-nevekkel
mer szólni csak e rúttá tett világban,
ki szól, – s lassan, kilúgozott agyakban,
rémült szívekben csak nyomorék vágy van.

A mai erdő? Itt mindenki elvész,
ő is: mohón markoló, Hit kufárja,
s nincs Próféta, szemekbe néző Isten, –
csak tört idő szégyene, gyávasága.

(2014)

A kecskerágó...

A kecskerágó termése kis bohócként
nevet, mutat nyelvöltő rózsaszínt.
Nap világít a csend-üveggarangban,
s kis kuckókból a bent még kitekint.

Kökényszemek kékjére még ezüstöt
nem tett dísznek a dér, de már idő
készül valahol, örvénylő szelekkel,
nyugalmat végképp elfelejtető.

Sok-sok levél már belenyugvón barna,
másokat meg sárga színpillanat
fogott el, lenget, majd indít a földre,
de itt-ott zöld nyáremlék is maradt.

A télég érek el, – s talán tovább is?
Ó, jaj, tudom: a varázsló halott,
s az esték égboltjai oly szegények,
csillagokkal is csillagtalank!

Most még, nappal, az őszi látszatokkal
a táj megtelik, fényre hull a hang, –
és elhallgat. Békét csillog az ősi,
nagy, megtévesztő csend-üveggarang.

(2013)

Tillmann Pentele

Marhaság

Gyöngyöt csöppentő tőgy
Alatt összetett kéz,
Miközben valaki kicsit arrébb
A bika csökével lengőtekéz.

Óva intő varázslat

Erotikus sikító csend
Kisujját, ha megcsókolod,
Koboldok lopják el a csent
Napot, majd helyén egy bolond
Feje mosolykerékként forog.

Potyanap

Kalap alatt
tagbaszakadt
alak nyálat
csorgatva ad
csókot hervadt
mosolyodra.

Szexforradalom

Ámor rommá
dönti erkölcsös
gátjaid, s majd
a gyönyör tág
árterén fajdkakasként
megugorlak én.

Erogén zóna

szácskád császkal
ácsingózó
lompos fácskám
árnyékában

Bíró László

A magány teája

a csönd nekem
hiányokból fűzött gyöngysor
ereimben
a magány teája fölforr

büdös sorsom
akár a megrohadt krumpli
a boldogság
képletét meg kéne tudni

évek óta
a derű hiánycikk bennem
azt hogy élek
két cukorral kell bevennem

Önmagam históriái

hatalmas gondokon
a fény tanga bugyi
ledéren szokott a
válság szájba rúgni

kazán helyett bennem
izzanak a szavak
lelkem versbe dobni
vajon mikor szabad

eltörlik egy csésze
máskor egy érzésem
velem szórakozik
a múlás mérgében

s abban a vad korban
mikor nem lesz ének
ki fogja bekötni
sebét majd az ének

Thomaidis Vangelis

Április

Szeráfok lehelték szertesét
danolászva a ropogós hajnalt,
varnyú krákogott a fülemben
míg kentem a zsemlyém vajjal.

A kelet balkonján már
csivített a csinnadrattás fényár,
beszívta mélyen minden tavaszt,
s csak hunyorgtam bénán.

Kihűlt már a tejeskávét,
szottyadt a tükör a tojáson,
de csak a természethez tud szólni
ily illatos reggel a fohászom.

Barcs János

Kúpcserép

Piros kontyú
kúpcserép,
esőt zúdít
rád az ég.
Rajtad holdfény
bokázik,
s te elbírod
sokáig.
Görbe cserép;
kúpcserép,
rád feszül a
magas ég.
Mondd meg nekem,
hogyan lehet
vállra venni
az eget?

Péter Éva Erika

Csendtelenebbül

Lélekotthonom te bezárva letted,
s hogyha körbejárva lakót keresnél,
nincs amit látni, megakadt a kezdet.
Pár varázsütés, mi hiányzik. Egy fél

csepp akár, vagy épp töredéke. Szürke
csöndgolyók gurulnak, a némaságot
szétkavarva... Festeni kell betűkre
percecsettel, kába, kigyúlt világot,

dallamot ringatni fel újszülöttre,
s benne felfedezni a más: sajátot,
s tán előbb felölni egy kabátot,

szómelegre, télire összeöltve...
Nincs, mi kettőt – mert szakad – egybefűzne,
és talán oly mindegy az is, ki küldte.

Deformált drótkerítések

A nyarak zománca rég lepattogott,
ennél jobban már semmi sem eshet szét.
Árkokkal bekeretezett hallgatásunk –
mi közös.

A szemek száraz medrét megannyi
éjláng rágja, mint a szű,
s a vágyak ócska papirusztekercsek:
bennük botorkálunk, és olvasni látni
szemünkbe beverjük a reggelt.

*

A fényszögek zsidbadó páratúsáin
tán kapaszkodnánk,
de messze van, mibe
a szavak rég felakadtak; a szájak
deformált drótkerítéseibe.

Botos Ferenc

Tihanyi imádság

fekete kökőrcsin
fekete drágakő
Óvár - vártán nyíló
eltört dallamok tudója
egy pacsirta dalol a csend
rejtőző izzású közepében
gejzirkúpok aranyzógei közt
Isten csukódó tenyerében

Áldozathozatal

holdzuhanás az ablakon
áttetsző éjszakák
infúzió áramlása
a fényesre száradt falakon
de az alkonyat különleges
barázdált arcok fordulnak
elbúvó erdei bogárként
a rejtőző csend elérhetetlen
levéltakarója felé
az aláhulló magasságban
összesűrűsödik
a mütőlámpa fénye
lidérces sápadt derengés
terjed megállíthatatlanul
a kórtermeken át
a hajnal
holdfényszínű messzeségben
égő homlokodon
hívös cseppeket
kondenzál a fény

Kóbor kutyák

Berda - ének

úgy ágaskodtak nekem
a patakból előtörve
oly áradó féltelenséggel
hogy mi tagadás, meghökkenem
sőt meg is ijedtem kicsinyt
két árva hűségem
reménykedő gyönyörűségem
hogyan adjam néktek
amim nincsen

Feketehegyi emlékezés

egy túrajelzés hoz ide
itt hirtelen
aládól a hegytető
kis tisztáson áll a ház
felhőbe, szélbe
feszül konokul
a rakott kő
a lélek csendje mindenütt
az erdő, az ég
mind körbevesz
itt költő búcsúzott
egy áldás a szélben
még most is halkan
itt neszez

*

Németh Dezső

Műanyag növényt ültetek

Ebben a porhanyós időben,
ahogy zörög a rög
rozsdás ekevas tenyerén –
nincsen már barázdaremény;
valaki mellé állni sem lehet,
mert csak Senkik vannak,
Valakik nincsenek.

Most arcomhoz ütődik az est;
kampósbotos léptem
belém szelídült fájdalom,
nem születik éjjel csillag;
árulások sötét álarcában
a Semmi tekinget –
a Valami nincs sehol.

Országom a kétségek földje;
virágtalan kertemet
dér gumós giz-gazok lepik,
műanyag növényt ültetek;
a Mindegy mindenhol megél, kihajt,
a Közöny megterem,
lemondóan legyint.

Kék vagy

Tengerszem cseppje
ibolyakék
összefolyik veled
a messzeség

Kék nefelejcsék
kék lángja ég
tengerszem szemed
ibolyakék

Ének lehetne a szád

Őrző szemedből csillag
szalad, nagyon mély az éj,
szád edényéből a szavak
szólják, hogy ne beszélj.

Ének lehetne a szád,
elrejtve csöndbe ragyog
fogadon fehér kottád,
csönögő csillagod.

A zene minden felé
árad, vacog a halál,
folyik a fekete lé –
az éj, ha rám talál.

Sárga vagy

A táj meglódult
messzi szálon
alkonyodsz az ég alatt
sárga lángot
fúj a határ
mindened már
csupa levél
csupa sár

Elsötétülsz
mert ég leszel
körültekert magaddal
fekete sál –
az életed
csupa levél
csupa sár

Németh Erzsébet

Pillanattöredék

Hányszor megcsodáltam
a falusi est hosszú ujjait,
amint simogatta házunk homlokát –
mintha kisimult volna tőle
olyankor a ránc.

A **Kis Lant** Irodalmi Folyóirat
megrendelhető a szerkesztőség címén*
vagy a lant@kislant.hu e-mail címen.
A lap évente hat alkalommal
jelenik meg.

Kis LANT
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
*Németh Dezső
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub

Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Csillag Tamás

Az éjszaka fáslijai fehérek

Csapkod és csörren. Csuklóimon vas van,
szívem átizzik a kigombolt ingen.
Ha szám szóra nyílt, ajkam átharaptam,
engem zabolázni, hogy jössz te, Isten!?

Az éjszaka fáslijai fehérek,
egész a holdkorong, tágra nyitott szem.
Arcom vértelen, bong, búsong az ének,
citerámat csontszilánkkal pengetem.

Engem zabolázni, hogy jössz te, Isten!
Ha szám szóra nyílt, ajkam átharaptam!
Szívem átizzik a kigombolt ingen,
csapkod és csörren: csuklóimon vas van.

Citerámat csontszilánkkal pengetem,
arcom vértelen, bong, búsong az ének.
Egész a holdkorong, tágra nyitott szem,
az éjszaka fáslijai fehérek.

Fekete, fojtó-sárga

Hallani vélem az alvók szuszogását,
szememben tömbházak, mohás sziluettek.
Pont olyan az este, mint egy elnyűtt kabát,
minden álom herélt, zseb üresre metszett.

Nincs torpanni hely, bántani nincs tekintet,
a város most fekete és fojtó-sárga.
Nincs isten felmosni a tócsatükröket,
tiszta-fehér inget húzni a halára.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.